

Summering över frukostseminarium om miljöledningssystem och livscykelperspektivet

Den 28 januari bjöd Swedish Life Cycle Center och SIS in till ett frukostmöte med syfte att lära sig mer om livscykelperspektivet och hur livscykelperspektivet kan integreras i miljöledningssystem. Seminariet hölls på SIS i Stockholm där 40 personer samlades för att ta del av presentationer och få en möjlighet att diskutera sina funderingar med andra. Talare var Jimmy Yoler, projektledare på SIS, Dag Lundén, miljöchef på TeliaSonera och Cathrin Stock, hållbarhetschef på Xylem Water Solutions. Seminariet modererades av Mikael Ekhaben från IVL/Swedish Life Cycle Center. IVL är en partner i Swedish Life Cycle Center.

Introduktion till ISO 14001:2015 (Jimmy Yoler, SIS)

Övergripande handlar nya standarden om att länka samman företagets arbete med miljöledningssystem och strategiska arbete på ledningsnivå. Standarden har en ökad tonvikt på ledarskap, engagemang, resurser och strategier.

Några nya begrepp som behöver hanteras är omvärldsbevakning, riskhantering och livscykelperspektiv.

Omvärldsbevakning – den del som tidigare hetat ”miljöutredning”. En studie över hur företaget påverkar miljön samt förmågan att arbeta med frågorna. Även intressentanalys och förmågan att identifiera företagets intressenters behov och krav. Det handlar om att länka samman miljöfrågorna till den övriga verksamheten och i den strategiska planeringen.

Riskhantering – bearbetning av den insamlade informationen från omvärldsbevakningen. Syftar till att identifiera den betydande miljöpåverkan utifrån ett livscykelperspektiv och utifrån intressenternas behov och krav. Utifrån den mest betydande miljöpåverkan sätts mål och handlingsplan för att nå målet.

Livscykelperspektiv – nu når miljöledningssystemet utanför den egna organisationens väggar och företaget behöver beakta de olika stegen i värdekedjan. Detta är ett skalkrav i nya standarden och höjer ambitionen, samt ger ett mer helhetsgrepp i miljöarbetet. Så långt som är möjligt ska företaget ställa krav på och påverka sina leverantörer, men också sina kunder. Standarden säger inte att företaget ska utföra livscykelanalyser, det handlar om att företaget ska se på sin verksamhet i större kontext. Vart i värdekedjan har vi indirekta miljöpåverkan? Och hur ska vi jobba för att minska dessa? Miljöbelastningen får inte flyttas över från en del av värdekedjan till en annan. Där ställer standarden krav på att även outsourcade processer innefattas i miljöledningssystemet.

Utmaningar för organisationer gällande nya standarden är hur verksamheter just kommer att hantera livscykelperspektivet, föra dialog i sin värdekedja och ställa krav på sina leverantörer. Att få med ledningen engagerad i miljöledningssystemet kommer förmodligen också vara en stor utmaning framöver.

Livscykelanalys: Lösningar på alla problem? (Dag Lundén, TeliaSonera)

Tolkning av resultatet är lite lurigt, det beror oftast på! Och det är just det som illustrerar problemställningen inom LCA. LCA är ett av många verktyg och vad som är bra är att LCA bygger på en standard. Detta betyder att den samlar organisationer mot gemensamma mål. Standarden bidrar också till man får fram mycket användbar information och data som kan användas för så mycket mer, t.ex. för utbildning, lärande och kompetensuppbyggnad etc. LCA ger också en överskådlig bild över verksamhetens s.k. hot spots och ger kvantifierbara svar. LCAer ger också en massa användbara bi-data. Dock finns det mindre bra delar att ta hänsyn till, att standarder kan tolkas olika, att LCA kräver viss specialistkunskap, verktyg och tid samt resurser för att bearbeta under vägens gång. Studier av olika personer ger olika resultat och hur ska man tolka att svaret är 42! Vad betyder det och hur ställdes frågan?

Det har varit en lång och lärorik resa för TeliaSonera där de framförallt jobbat i samarbeten med andra företag och med universitet och högskolor för att förstå sina produkters och tjänsters påverkan och därmed minska påverkan från både företaget, leverantörer och för sina kunder.

Vad som är intressant att känna till är vikten av data, att kunna samla in rätt data till sin analys då det har stor inverkan på resultatet, också att olika delar av världen har olika elförsörjning vilket innebär att slutresultatet kan variera stort.

Några goda råd på vägen!

- LCA – en ”ung vetenskap”
- Samarbeta med andra företag, med universitet. Exjobbare är bra!
- Var transparent och visa vad som görs!
- Det går alltid åt mer tid och resurser!
- Oftast framkommer intressanta och användbara bi-data
- Resultaten blir inte alltid vad du tror...

Hur arbetar Xylem med livscykelperspektivet och hur har det integrerats i miljöledningssystemet? (Cathrin Stock, Xylem Water Solutions)

Xylem har arbetat med LCA under mycket lång tid och först byggde företaget upp sitt LCA arbete genom verktyget EPS – Environmental Priority Strategies), där miljöpåverkan viktades ihop till ett värde. Detta gjorde det möjligt för produktutvecklare att hantera miljöfrågor under produktutvecklingen genom en förenklad modell i excel. Med EPS-modellen kunde då produktutvecklaren jämföra den nya produkten med den befintliga för att se skillnaden i miljöpåverkan.

Xylem identifierade tidigt sina hot spots, där användningsfasen stod för 98-99 % av den totala miljöpåverkan. För företaget är kunden i stort fokus och därmed arbetar de med att öka förståelsen hos deras kunder.

Xylem arbetar framförallt med EPDer, miljövarudeklarationer, och det har varit viktigt att hela branschen samlats för att komma överens om produktspecifika regler vilka bland annat

innefattat hur man ska räkna. Viktiga frågeställningar har t.ex. varit vilka gränser som ska dras och hur miljöpåverkan ska fördelas.

Eftersom företaget gör flera EPDer har det underlättat att få en EPD processcertifiering, där hela processen granskas istället för varje EPD för sig. EPD processcertifiering har gjort det möjligt att väva in LCA arbetet in i företagets processer och in i miljöledningssystemet och dra nytta av miljöledningssystemet för att få till en struktur som finns med i ledningens genomgång, och nyckeln för Xylem har varit att utnyttja de befintliga rutinerna vilket gjort att de har upprättat en mycket väldokumenterad struktur.

Xylem har sett ett kundvärde i att visa vad företaget har sin största miljöpåverkan och att det är där de fokuserar för att göra den största miljönyttan. Vissa kunder vill dock ha klimatredovisning och tack vare sitt LCA arbete har Xylem denna information idag.

Några goda råd på vägen!

- Koppla ihop miljö och LCA-arbetet till företagets övergripande strategier och beslut som ledningen följer upp.
- Bli bättre på att integrera miljö i affärsverksamheten.
- Viktigt att involvera och utbilda marknadsorganisationen. Säljare måste se nyttan och förstå och på vilket sätt som företaget kan dra nytta av informationen och resultatet utan att det efterfrågas från kunder.
- En bra instruktion och noggrannhet och ha en struktur för hur de interna processerna fungerar. Det ökar transparensen och processen blir heller inte personberoende.

